

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca koni (612103)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca koni

(612103)

Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca koni (612103)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [600]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Pielęgnowanie koni i dbanie o stan ich zdrowia.....	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie, sprzedaż i transport koni	12
3.4. Kompetencje społeczne	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	15
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	17
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	18
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	19
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	20
7. SŁOWNIK POJĘĆ	22
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	22
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	24

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Hodowca koni 612103

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Koniarz.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6121 Livestock and dairy producers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Adam Gajda – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Ewa Katarzyna Jastrzębska – EKJ Usługi edukacyjno-szkoleniowe Ewa Katarzyna Jastrzębska, Stawiguda.
- Lucyna Szatkowska – P.H.U. Imperius Lucyna Szatkowska, Reda.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Sebastian Bieszke – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Agata Bączkowska – Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego, Piaseczno.
- Magdalena Łuczyńska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marek Rudziński – Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej, Brwinów.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Hodowca koni planuje, organizuje i wykonuje prace w stadninie³⁵ koni, stadzie ogierów³⁶, ośrodku jeździeckim²⁵, związane z chowem⁴ i hodowlą⁹ koni oraz przygotowuje do sprzedaży konie hodowlane i użytkowe.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Hodowca koni dba o prawidłowy wzrost i rozwój konia poprzez adekwatne żywienie różnych grup zwierząt, a także stworzenie optymalnych warunków utrzymania zapewniających koniom dobrostan⁶. Dba o czystość i higienę pomieszczeń stajennych oraz przebywających tam zwierząt. Nadzoruje utrzymywanie w dobrym stanie urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w stadninie koni, stadzie ogierów, ośrodku jeździeckim. Wychowuje i przygotowuje konie do pracy wierzchowej lub zaprzęgowej oraz do sprzedaży. W przypadku pojawienia się nieprawidłowości w przebiegu procesu chowu, hodowli i użytkowania koni podejmuje działania w celu ich wyeliminowania.

WAŻNE:

W zawodzie **hodowca koni** wymagana jest wiedza w zakresie anatomii, fizjologii i behawioru² oraz umiejętność rozpoznawania ras i typów użytkowych koni.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **hodowca koni** stosuje metody, techniki i procedury polegające m.in. na:

- zapewnianiu wyposażenia i warunków technicznych w budynkach stajennych i ich otoczeniu oraz na wybiegach i pastwiskach,
- utrzymywaniu warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach stajennych oraz przestrzeganiu przepisów sanitarnych w celu uniknięcia chorób odzwierzęcych³,
- żywieniu oraz pojeniu koni zgodnie z ich wiekiem, płcią oraz użytkowaniem,
- planowaniu i organizowaniu hodowli koni,
- dobieraniu osobników do kojarzeń hodowlanych¹³ i rozplodu,
- przygotowywaniu osobników do przeglądów hodowlanych,
- dbałości o kondycję i stan zdrowia koni,
- pielęgnacji koni,
- obserwowaniu zachowań koni w stadzie,
- nadzorowaniu wzrostu i rozwoju różnych grup koni,
- prowadzeniu szkoleń różnych grup koni,
- prowadzeniu dokumentacji związanej z hodowlą koni,
- przygotowaniu koni do transportu,
- sprzedaży koni.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca **hodowcy koni** wykonywana jest głównie na stojąco, czasem w pozycji siedzącej, w warunkach stajennych, w budynkach oraz w ich otoczeniu – na wolnym powietrzu, okresowo także w biurze. Praca wykonywana jest niezależnie od pory roku i warunków atmosferycznych, przy oświetleniu naturalnym i sztucznym.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Hodowca koni w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- maszyny rolnicze potrzebne do pielęgnacji placu treningowego (równiarki do podłoża), wybiegów (brony) i pastwisk (rozsiewacze nawozu, opryskiwacze),
- maszyny do pozyskiwania zielonki⁴⁶ i produkcji siana (kosiarki, przetrząsaczo-zgrabiarki, prasy),
- maszyny i urządzenia do wywozu obornika, załadunku i rozładunku pasz,
- urządzenia do utrzymania porządku w stajni i jej otoczeniu,
- urządzenia do poskramiania koni,
- koniowiązy¹² oraz myjki,
- gniotowniki⁸,
- silosy paszowe,
- narzędzia ręczne, m.in.: widły, grabie, łopaty, miotły, taczki, młotki, klucze płaskie i nasadowe, wkrętaki,
- lonżownik¹⁹,
- karuzele dla koni¹⁰,
- solaria dla koni,
- sprzęt do pielęgnacji koni,
- środki ochrony indywidualnej³⁹,
- środki ochrony zbiorowej⁴⁰.

Organizacja pracy

Hodowca koni w zależności od wielkości i specyfiki przedsiębiorstwa może pracować w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym w różnych godzinach pracy, często w dni wolne od pracy i święta. Może wykonywać czynności samodzielnie lub w zespole. Znaczna część czynności wykonywanych przez hodowcę koni jest rutynowa.

Praca świadczona przede wszystkim w stadninie koni, stadzie ogierów oraz w ośrodku jeździeckim, wymaga nielicznych wyjazdów służbowych. W zawodzie dominuje kontakt bezpośredni w formie ustnej. Hodowca koni kontaktuje się z dostawcami pasz, weterynarzami lub klientami podczas sprzedaży koni, a podlega kierownikowi stadniny koni, stada ogierów lub ośrodka jeździeckiego.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Podstawowymi zagrożeniami związanymi z wykonywaniem pracy w zawodzie **hodowca koni** są m.in.:

- nagła, nieprzewidywalna reakcja konia na czynniki zewnętrzne,
- urazy spowodowane agresywnym zachowaniem konia,
- duża ilość pyłu i toksycznych gazów pochodzenia organicznego w powietrzu, alergeny¹,
- kontakt z preparatami chemicznymi stosowanymi do dezynfekcji,
- poślizgnięcie się na śliskiej nawierzchni zanieczyszczonej odchodami zwierząt,
- wymuszona pozycja ciała, przeciążenie układu ruchu.

Może to powodować:

- choroby układu oddechowego,
- choroby uczuleniowe,
- reakcje alergiczne,
- podrażnienia oczu i skóry,
- choroby odzwierzęce,
- urazy i uszkodzenia ciała,
- ugryzienie, przygniecenie przez konia,
- choroby układu kostno-stawowego,
- schorzenia układu naczyniowego i nerwowego.

Praca hodowcy koni jest zawodem wymagającym od pracownika znajomości zasad zachowania się koni, ich reakcji na bodźce zewnętrzne, gdyż od tego zależy bezpieczeństwo człowieka i zwierzęcia. Konie jako zwierzęta z natury płochliwe, w zależności od temperamentu i charakteru, płci, wieku i stanu fizjologicznego (np. klacz w czasie rui³², klacz żrebna¹¹) reagują często nieprzewidywalnie. Czynniki stresowe sprawiają, że koń może zareagować gwałtowną ucieczką lub odskoczeniem. Dlatego znajomość zachowań koni pozwala hodowcy koni na szybką reakcję, co zapobiegnie sytuacjom niebezpiecznym.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **hodowca koni** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność narządu równowagi,
- ogólna wydolność fizyczna;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra organizacja pracy własnej,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- uzdolnienia kierownicze i organizacyjne;

w kategorii cech osobowościowych

- dokładność,
- komunikatywność,
- odpowiedzialność,
- opanowanie,
- rzetelność,
- samodzielność,
- empatia do zwierząt,
- odpowiedzialność za zadania zawodowe,
- dbałość o czystość i porządek,
- odporność emocjonalna,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- systematyczność,
- zainteresowania menedżerskie.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne, 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Podczas wykonywania prac w zawodzie **hodowca koni** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia. Praca wymaga znacznego nakładu siły fizycznej, np. w przypadku asysty kowalowi podczas wykonywania zabiegu korekcji kopyt lub kucia koni¹⁶, a także podczas pomocy lekarzowi weterynarii w trakcie niektórych zabiegów weterynaryjnych, takich jak np. kastracja.

Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Do przeciwwskazań do pracy w tym zawodzie należy zaliczyć:

- niesprawność ruchową,
- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa,
- niewydolność układu kostno-stawowego i mięśniowego,
- zaburzenia równowagi oraz padaczkę,
- choroby narządu wzroku i słuchu upośledzające prawidłowe funkcjonowanie,
- choroby układu oddechowego o podłożu alergicznym (na kurz w sianie/słomie, sierść zwierząt),
- wady serca uniemożliwiające wykonywanie ciężkich prac fizycznych.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **hodowca koni** brak jest formalnych wymagań dotyczących poziomu wykształcenia. Preferowane jest ukończenie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadniczej szkoły zawodowej) w zawodzie pokrewnym rolnik lub ukończenie technikum w zawodzie technik hodowca koni.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie **hodowca koni** brak jest specyficznych wymagań w zakresie tytułów zawodowych. Preferowane jest posiadanie tytułu:

- technik hodowca koni – uzyskanego na podstawie ukończenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych RL.06 Jeździectwo i trening koni, R.19 Organizacja chowu i hodowli koni oraz R.20 Szkolenie i użytkowanie koni, zdania egzaminów przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,
- technik rolnik – uzyskanego na podstawie ukończenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, zdania egzaminów przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,
- technik agrobiznesu – uzyskanego na podstawie ukończenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, zdania egzaminów przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,
- rolnik – uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, zdania egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadniczej szkole zawodowej).

Hodowca koni powinien umieć jeździć konno przynajmniej na poziomie podstawowym, co pozwoli na pełną realizację zadań zawodowych. W pracy niezbędna jest znajomość behawioru konia, jego reakcji, popędów i instynktów, by przewidzieć zachowanie zwierzęcia w różnych sytuacjach. Ważną umiejętnością jest także podstawowa ocena zdrowia konia. W pracy hodowcy koni przydatna jest umiejętność wykonania podstawowej korekcji kopyt, aby w razie potrzeby wykonać elementy zabiegu rozcyszczania³¹.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Hodowca koni, który ukończył branżową szkołę I stopnia (dawniej zasadniczą szkołę zawodową) może podwyższyć swoje kwalifikacje zawodowe poprzez:

- doskonalenie swoich kompetencji zawodowych w wyniku uczestniczenia w specjalistycznych kursach i szkoleniach z zakresu hodowli koni, organizowanych przez jednostki uprawnione do ich prowadzenia, np. związki hodowców koni,
- uzupełnianie kwalifikacji zawodowych wraz z rozwojem kariery,
- rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych.
- kontynuację kształcenia – pracownik posiadający wykształcenie średnie, po zdaniu egzaminu dojrzałości, może kontynuować naukę na studiach wyższych o kierunku zootechnicznym lub rolniczym.

W wyniku doskonalenia umiejętności zawodowych będących efektem samokształcenia, uczestnictwa w kursach organizowanych przez pracodawcę, producentów pasz lub wyspecjalizowane firmy szkoleniowe, istnieje możliwość awansu na stanowisko kierownika stadniny koni, stada ogierów, ośrodka jeździeckiego.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **hodowca koni** istnieje możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej poprzez zdanie egzaminów przed właściwą Okręgową Komisją Egzaminacyjną w ramach kwalifikacji:

- RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej,
- RL.06 Jeździectwo i trening koni,
- RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
- RL.16 Organizowanie i nadzorowanie produkcji rolniczej,
- RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni,
- RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni.

Umiejętności i wiedzę wymagane w zawodzie hodowcy koni można uzyskać poprzez przyuczenie do zawodu podczas pracy na stanowisku hodowcy koni pod nadzorem doświadczonego pracownika oraz samokształcenia.

Kompetencje mogą być potwierdzane zaświadczeniami oraz świadectwami wydawanymi przez instytucje szkolące w zawodzie hodowcy koni.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **hodowca koni** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier zootechniki	213207
Technik hodowcy koni ^S	314203
Technik hodowcy zwierząt	314204
Technik rolnik ^S	314207
Technik agrobiznesu ^S	331402
Instruktor jazdy konnej	342303
Jeździec ^S	516408
Pozostali hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	612190
Rolnik ^S	613003

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **hodowca koni** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wykonywanie prac w budynkach stajennych, na wybiegu i pastwisku.
- Z2 Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych⁴² koni.
- Z3 Żywienie i pojenie koni.
- Z4 Obserwowanie zachowań koni i ich relacji w stadzie.
- Z5 Ocenianie stanu zdrowia koni.
- Z6 Wykonywanie czynności związanych z rozrodem koni.
- Z7 Organizowanie wychowu źrebiąt⁴⁷ i młodych koni.
- Z8 Szkolenie koni.

- Z9 Przygotowywanie koni do zawodów, pokazów lub sprzedaży.
 Z10 Prowadzenie rekreacji i turystyki jeździeckiej.
 Z11 Planowanie i prowadzenie czynności związanych z transportem koni.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Pielęgnowanie koni i dbanie o stan ich zdrowia

Kompetencja zawodowa Kz1: Pielęgnowanie koni i dbanie o stan ich zdrowia obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wykonywanie prac w budynkach stajennych, na wybiegu i pastwisku	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Systemy utrzymania koni</u>³⁸; • Rodzaje pomieszczeń stajennych i wyposażenia dla koni; • Okresowe i codzienne czynności porządkowe w stajni związane z utrzymaniem higieny i bezpieczeństwa koni w stajni; • Zasady i przepisy w zakresie zagospodarowania odchodów i utylizacji odpadów produkcyjnych obowiązujące w gospodarstwie hodującym i użytkującym konie; • Czynności przygotowujące plac treningowy, <u>krytą ujeżdżalnię</u>¹⁵, a także wybiegi i pastwiska z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa koni; • Zastosowanie urządzeń i maszyn używanych w pracy na stanowisku hodowcy koni; • Zasady wykonywania drobnych napraw w pomieszczeniach stajennych, na placu treningowym, wybiegach i pastwiskach; • Zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochroną ppoż., wymaganiami ergonomii oraz z zachowaniem dobrostanu zwierzęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dopasowywać odpowiedni system utrzymania do danej grupy koni z uwzględnieniem zdrowia, płci, wieku i typu użytkowego; • Dopasowywać pomieszczenia stajenne i ich wyposażenie do odpowiedniej grupy koni z uwzględnieniem zdrowia, płci, wieku i typu użytkowego; • Wykonywać czynności porządkowe w stajni związane z utrzymaniem higieny i bezpieczeństwa koni w stajni; • Stosować obowiązujące w gospodarstwie zasady i przepisy w zakresie zagospodarowania odchodów i utylizacji odpadów produkcyjnych; • Dbać o stan placu treningowego i krytej ujeżdżalni; • Wykonywać prace pielęgnacyjne na wybiegach i pastwiskach; • Korzystać z urządzeń i maszyn używanych w pracy na stanowisku hodowcy koni; • Wykonywać drobne naprawy w pomieszczeniach stajennych, na placu treningowym, wybiegach i pastwiskach; • Wykonywać prace zawodowe zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochroną ppoż., wymaganiami ergonomii oraz z zachowaniem dobrostanu zwierzęcia.
Z2 Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych koni	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rolę pielęgnacji koni z uwzględnieniem ich dobrostanu; • Znaczenie wykorzystania wybiegów i pastwisk w chowie koni; • Zasady przygotowania koni do zabiegów pielęgnacyjnych; • Preparaty i sprzęt stosowany w pielęgnacji koni; • Klasyfikację zabiegów pielęgnacyjnych na codzienne i okresowe; • Budowę kopyt; • Znaczenie zabiegu rozcyszczania oraz innych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać zabiegi pielęgnacyjne dla określonych koni; • Wyprowadzać konie na wybieg, pastwisko; • Przygotowywać konie do zabiegów pielęgnacyjnych; • Dobierać preparaty i sprzęt do pielęgnacji sierści, włosów i kopyt koni; • Przeprowadzać czynności związane z codzienną i okresową pielęgnacją sierści i włosów koni; • Oceniać prawidłowość budowy kopyt; • Wykonywać podstawowe czynności

zabiegów pielęgnacyjnych kopyt.	zabezpieczające uszkodzenia kopyt oraz zabiegi pielęgnacyjne kopyt; <ul style="list-style-type: none"> Asystować <u>podkuwaczowi</u>²⁷ w zabiegach wykonywanych na kopytach.
---------------------------------	---

Z3 Żywienie i pojenie koni

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady żywienia i pojenia koni; Wpływ składników pokarmowych i wody na zdrowie koni; Rodzaje pasz stosowanych w żywieniu koni; Rodzaje roślin trujących dla koni; Zasady układania dawek pokarmowych dla koni; Zasady posługiwania się normami żywienia koni; Zasady przechowywania pasz. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobierać system żywienia do indywidualnych potrzeb koni; Określać zapotrzebowanie na pasze i wodę według norm żywienia koni; Rozpoznawać pasze stosowane w żywieniu koni; <u>Ocenić organoleptycznie</u>²³ jakość pasz; Dobierać pasze w czasie żywienia letniego i zimowego; Rozpoznawać rośliny trujące dla koni; Układać dawkę pokarmową dla koni uwzględniając płeć, wiek, stan zdrowia oraz wykonywaną pracę; Przygotowywać i zadawać paszę koniom; Poić konie; Magazynować pasze dla koni.

Z4 Obserwowanie zachowań koni i ich relacji w stadzie

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Potrzeby koni związane z jego behawiorem; Cechy charakterystyczne behawioru koni; <u>Metody poskramiania koni</u>²¹; Zachowanie koni w stadzie; Zagrożenia związane z niebezpiecznym zachowaniem się koni. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować w opiece nad końmi zasady uwzględniające jego potrzeby behawioralne; Rozpoznawać mowę ciała koni; Identyfikować stany emocjonalne koni; Stosować metody poskramiania koni; Rozróżniać zachowania koni w stadzie; Rozpoznawać <u>nałogi i narowy</u>²² koni; Zapobiegać problemom behawioralnym koni; Postępować z końmi w sytuacjach związanych z obsługą i użytkowaniem zwierząt z uwzględnieniem bezpieczeństwa pracy i dobrostanu koni.

Z5 Ocenianie stanu zdrowia koni

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych; Wyposażenie apteczki stajennej; Objawy podstawowych chorób koni; Prawidłowe zakresy badanych parametrów fizjologicznych koni w spoczynku; Specyfikę budowy układu pokarmowego koni; Obszary zranienia i urazów u koni; 	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględniać stan zdrowia i kondycję koni, podczas doboru zwierząt do pracy; Dobierać wyposażenie apteczki stajennej; Rozróżniać oznaki podstawowych chorób koni; Mierzyć temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno koni; Ocenić stan nawodnienia koni; Ocenić <u>perystaltykę jelit</u>²⁶;

<ul style="list-style-type: none"> Zasady udzielania pierwszej pomocy koniom z uwzględnieniem zasad i przepisów BHP oraz dobrostanu zwierzęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznawać kulawizny u koni; Postępować z końmi do czasu przybycia lekarza weterynarii; Postępować z końmi w sytuacjach związanych z oceną zdrowia i opieką nad koniem chorym.
--	---

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie, sprzedaż i transport koni

Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie, sprzedaż i transport koni obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, Z8, Z9, Z10, Z11, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Wykonywanie czynności związanych z rozrodem koni	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady oceny <u>cyklu płciowego</u>⁵ klaczy; Zasady <u>użytkowania rozplodowego</u>⁴¹ ogierów z uwzględnieniem wieku; Zasady przygotowania klaczy i ogiera do <u>stanówki</u>³⁷; Zasady BHP podczas <u>krycia klaczy</u>¹⁴; <u>Metody oceny żrebności klaczy</u>²⁰; Zasady opieki nad klaczą żrebną w poszczególnych okresach ciąży; Zasady wykorzystania klaczy do pracy w poszczególnych okresach ciąży; Zasady nadzoru i wykonywania podstawowych czynności nad klaczą podczas porodu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznawać objawy rui u klaczy; Planować kolejność zadań podczas <u>sezonu kopulacyjnego</u>³⁴; Przygotowywać klacze i ogiery do krycia; Organizować <u>próby klaczy</u>²⁹ w miejscu wykonywania krycia klaczy; Stosować zasady BHP podczas krycia klaczy; Wykonywać czynności zlecone przez lekarza weterynarii podczas oceny żrebności klaczy; Stosować zalecenia odnośnie żywienia i pielęgnacji klaczy żrebnej w poszczególnych okresach ciąży; Dobierać właściwe obciążenie pracą podczas ciąży klaczy; Oceniać prawidłowość przebiegu poszczególnych etapów porodu u klaczy; Wykonywać podstawowe czynności w celu udzielenia pomocy przy porodzie.

Z7 Organizowanie wychowu źrebiąt i młodych koni	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady opieki nad źrebiętami i młodymi końmi; Metody wychowu źrebiąt i młodych koni; Zasady <u>odsadzania źrebiąt</u>²⁴; Zasady planowania własnej pracy, organizowania stanowiska pracy według zasad BHP i ochrony ppoż. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobierać pasze adekwatnie do wieku i indywidualnego zapotrzebowania koni; Przyuczać źrebięta i młode konie do podstawowych czynności zootechnicznych; Wykonywać podstawowe zabiegi pielęgnacyjne i <u>zabiegi zootechniczne</u>⁴³ u źrebiąt i młodych koni; Przeprowadzać odsadzanie źrebiąt; Wykonywać prace zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż. oraz z zachowaniem dobrostanu zwierzęcia.

Z8 Szkolenie koni	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady treningu młodych koni; • Kolejność czynności wykonywanych podczas <u>zajeżdżania młodych koni</u>⁴⁴; • Zasady nauki <u>przyjmowania jeźdźca</u>³⁰; • Cele i zasady <u>lonżowania</u>¹⁸; • Zasady nauki reakcji koni na pomoce jeździeckie lub pomoce używane podczas pracy zaprzęgowej; • Zasady wykorzystania narzędzi treningowych i wyposażenia dodatkowego w treningu; • Zasady planowania własnej pracy, organizowania stanowiska pracy według zasad BHP i ochrony ppoż. oraz korzystanie z środków ochrony indywidualnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planować etapy treningu młodych koni samodzielnie i w porozumieniu z trenerem; • Przyuczać młode konie do podstawowych czynności jeździeckich; • Pracować z <u>dwulatkiem</u>⁷ nad akceptacją <u>rzędu jeździeckiego</u>³³ w tym siodła i pracą w rękę; • Dosiadać młode konie; • Uczyc konie pracy na <u>lonży</u>¹⁷ z wykorzystaniem lonżownika i wyposażenia dodatkowego; • Uczyc konie reakcji na pomoce jeździeckie lub pomoce używane podczas pracy zaprzęgowej; • Wykorzystywać narzędzia treningowe i wyposażenie dodatkowe podczas treningu młodych koni; • Wykonywać prace zgodnie z zasadami i przepisami BHP oraz z zachowaniem dobrostanu zwierzęcia.

Z9 Przygotowywanie konia do zawodów, pokazów lub sprzedaży	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Budowę anatomiczną koni; • Rasy i typy użytkowe koni; • Opis identyfikacyjny koni; • Zasady prowadzenia dokumentacji hodowlanej; • Dokumenty niezbędne do sprzedaży koni; • Zasady wyceny koni i czynniki wpływające na ich cenę; • Zasady przygotowania koni do zawodów konnych, pokazów hodowlanych lub sprzedaży; • Zasady rozgrywania dyscyplin jeździeckich i pokazów hodowlanych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oceniać kondycję i <u>pokrój</u>²⁸ koni; • Określać cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni; • Rozpoznawać maści, odmiany i odznaki koni; • Interpretować opis koni w paszporcie; • Wypełniać diagram w karcie opisu koni; • Rozpoznawać dokumenty hodowlane; • Wypełniać formularz zgłoszenia koni do rejestru koniowatych; • Wypełniać świadectwo pokrycia/inseminacji klaczy; • Wypełniać dokumentację związaną z programem ochrony zasobów genetycznych ras koni; • Przygotowywać dokumenty niezbędne do sprzedaży koni; • Określać podstawowe wady budowy i ruchu koni obniżające ich wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży; • Wykonywać czynności związane z przygotowaniem koni do zawodów konnych, pokazów hodowlanych lub sprzedaży; • Prezentować konie przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj i w ruchu.

Z10 Prowadzenie rekreacji i turystyki jeździeckiej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady bezpieczeństwa podczas użytkowania koni; • Zasady jazdy konnej na ujeżdżalni i podczas jazdy w terenie; • Zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych; • Sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej koni; • Figury podstawowe prezentowane podczas jazdy na ujeżdżalni we wszystkich chodach; • Potrzebę i zasady konserwacji sprzętu jeździeckiego; • Związek pomiędzy stanem zdrowia koni a bezpieczeństwem ich użytkowania, dobrostanem zwierzęcia i bezpieczeństwem ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady bezpieczeństwa podczas użytkowania koni; • Stosować zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie; • <u>Zaprzęgać</u>⁴⁵ konie w pojedynkę lub parę; • Powozić końmi; • Dopasowywać sprzęt jeździecki do formy użytkowania koni; • Dosiadać konie i jeździć we wszystkich chodach stosując różne rodzaje dosiady; • Wykonywać czynności związane z konserwacją i naprawą sprzętu jeździeckiego; • Określać bezpieczeństwo i właściwe obciążenie pracą koni; • Oceniać kondycję i stan zdrowia koni wykorzystywanych w rekreacji i turystyce jeździeckiej.

Z11 Planowanie i prowadzenie czynności związanych z transportem koni	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje dokumentów koniecznych podczas transportu koni; • Zasady transportu koni; • Zasady przygotowania i zabezpieczania koni w transporcie; • Techniki wprowadzania i wyprowadzania koni z przyczepy; • Zasady nadzoru nad końmi podczas transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewniać komplet dokumentów podczas transportu koni; • Stosować zasady transportu koni w zależności od odległości transportowej; • Przygotowywać konie do transportu; • Uczyć konie wchodzenia i wychodzenia z przyczepy; • Wykorzystywać różne techniki wprowadzania i wyprowadzania koni z przyczepy; • Monitorować stan koni podczas transportu.

3.4. Kompetencje społeczne

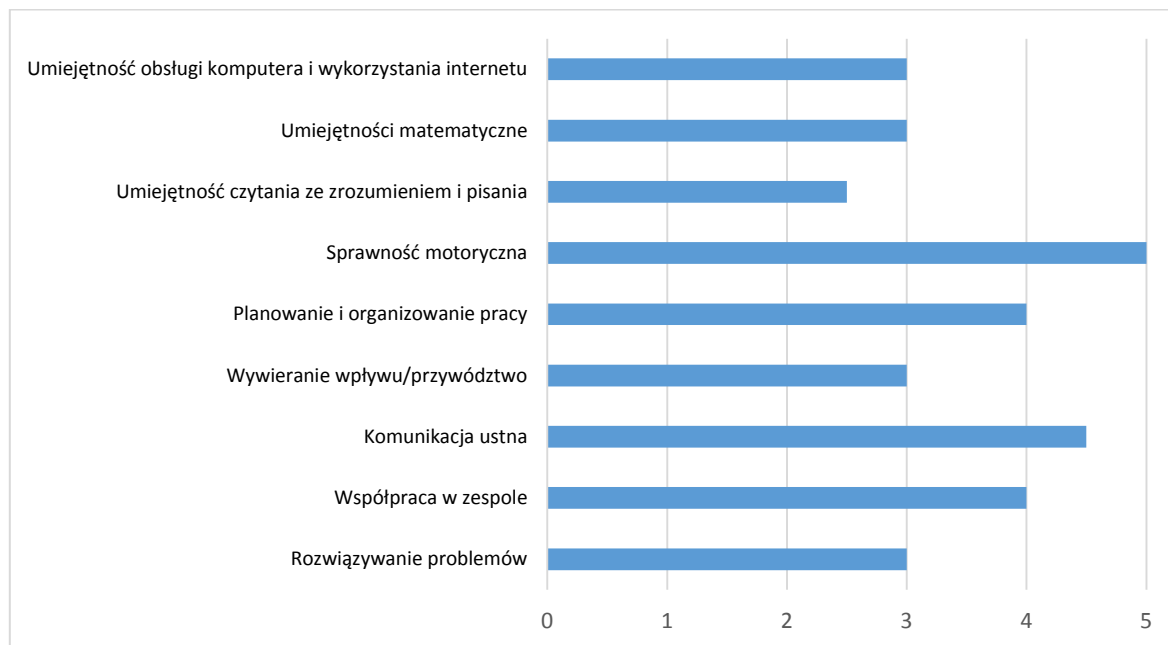
Pracownik w zawodzie **hodowca koni** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za powierzone jego opiece zwierzęta.
- Ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi podczas obsługi i użytkowania koni.
- Podejmowania samodzielnych decyzji w odniesieniu do oceny zdrowia koni i jego potrzeb fizjologicznych.
- Podejmowania samodzielnych decyzji w sytuacjach nagłych wynikających z zachowania zwierząt.
- Kierowania się w pracy dobrostanem koni i etyką zawodową.
- Doskonalenia własnej wiedzy na temat chowu, hodowli i użytkowania koni.
- Śledzenia trendów żywieniowych dla poszczególnych kategorii koni.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca koni**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca koni**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **hodowca koni** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Hodowca koni może znaleźć zatrudnienie w:

- ośrodkach hodowli koni, w tym stadninach koni i stadach ogierów,
- ośrodkach rekreacji i turystyki konnej,
- związkach hodowców koni,

- instytucjach zajmujących się utrzymywaniem i użytkowaniem koni, takich jak: tory wyścigów konnych, związki jeździeckie,
- wytwórniach pasz dla koni, sprzętu i powozów,
- gospodarstwach rolnych, leśnictwach i nadleśnictwach, przedsiębiorstwach transportu konnego,
- stajniach istniejących przy instytucjach edukacyjnych, takich jak: uniwersytety czy szkoły zawodowe posiadające konie,
- miejscach zorganizowanego wypoczynku i rekreacji ruchowej (np. gospodarstwach agroturystycznych, hotelach i pensjonatach oferujących kontakt z końmi, jazdę konną, jazdę zaprzęgiem).

Dodatkowo hodowca koni ma możliwość podjęcia pracy jako konwojent koni – osoba zajmująca się komercyjnie przewozem koni w Polsce lub za granicę.

Ponadto może prowadzić własną działalność, w formie działalności gospodarczej, rolniczej lub działów specjalnych produkcji rolnej, w zakresie chowu i hodowli koni.

Zawód hodowca koni należy do zawodów deficytowych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie prowadzi się przygotowania kandydatów do pracy w zawodzie **hodowca koni**.

Prowadzi się natomiast kształcenie w zawodach pokrewnych technik hodowca koni w kwalifikacjach: RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni i RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni, technik rolnik w kwalifikacjach: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, technik agrobiznesu w kwalifikacjach: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie oraz rolnik w kwalifikacji: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych i prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcenia i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzących działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie ww. kwalifikacji prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Kandydaci do zawodu **hodowca koni** oraz osoby wykonujące ten zawód mogą podnosić swoje kompetencje zawodowe poprzez kursy i szkolenia organizowane przez:

- ośrodki doradztwa rolniczego,
- stadniny koni – na własne potrzeby przedsiębiorstwa (dla kandydatów do pracy i pracowników),
- centra, zakłady i ośrodki doskonalenia zawodowego,
- stowarzyszenia i organizacje branżowe,
- komercyjne firmy szkoleniowe,
- firmy produkujące urządzenia stosowane w chowie i hodowli koni,
- firmy produkujące pasze i dodatki do pasz.

Hodowca koni może brać udział w szkoleniach dotyczących m.in.:

- pracy z młodym koniem,

- przygotowania koni do sprzedaży lub pokazów,
- podkownictwa,
- szkolenia naturalnego koni,
- masażu koni,
- treningu koni,
- identyfikacji koni,
- czynności inseminatora,
- zadań konwojenta koni.

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **hodowca koni** waha się w granicach od 2500 zł do 6500 zł miesięcznie brutto w przeliczeniu na pełen etat.

Poziom wynagrodzenia miesięcznego brutto kształtuje się przy tym następująco:

- w przypadku osób z niewielkim doświadczeniem w zakresie od 2500 zł do 3500 zł,
- po kilku latach pracy, uzyskaniu doświadczenia w przedziale od 3500 zł do 4500 zł,
- w przypadku osób z dużym doświadczeniem, posiadających wieloletnie doświadczenie w pracy w stadninach w granicach od 4500 zł do 6500 zł.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód hodowca koni uzależniony jest m.in. od:

- szczegółowego zakresu zadań,
- stażu pracy,
- posiadanych uprawnień i wykształcenia,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- liczby firm działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- koniunktury na rynku pracowniczym.

Hodowca koni może również prowadzić własną stadninę koni, w takiej sytuacji poziom jego zarobków może być istotnie wyższy od wynagrodzenia na etacie.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **hodowca koni** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub jest zorganizowana jest w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1853).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 122).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Blendinger W.: Wstęp do psychologii konia. Zrzeszenie Studentów Polskich Zakład Treningowy Koni w Zbrosławicach, Zbrosławice 1984.

- Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
- Chrzanowski Sz.: Żywnienie koni. Wydawnictwo Wieś Jutra, Warszawa 2014.
- Chrzanowski Sz., Łojek A., Oleksiak S.: Hodowla i użytkowanie koni Tom 1. SGGW, Warszawa 2013.
- Denoix J.M., Biomechanika i trening konia. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2019.
- Hill Ch., Co każdy koń wiedzieć powinien. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2016.
- Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A.: Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni. PWRiL, Warszawa 2004.
- Łojek J., Łojek A.: Hodowla i użytkowanie koni Tom 2. SGGW, Warszawa 2013.
- Nowicka D.: ABC powożenia. Salon Pegaz, Poznań 2000.
- Periodyk Polskiego Związku Hodowców Koni: Hodowca i Jeździec, Warszawa.
- Pillner S., Praktyczne żywienie koni. Wydawnictwo Naukowe Akademii Rolniczej, Szczecin 2006.
- Pirkelmann H., Ahlswede L., Zeitler-Feicht M.: Hodowla koni. Organizacja stajni i żywienie. Wydawnictwo RM, Warszawa 2013.
- Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003.
- Strasser H.: Rumak piękny i zdrowy – pielęgnacja i leczenie kopyt. UP, Poznań 2009.
- Walkowicz E.: Chów i hodowla koni. AR, Wrocław 1997.
- Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998.
- Zwoliński J.: Hodowla koni, PWRiL, Warszawa 1981.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Choroby odzwierzęce: http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/choroby-pasozytnicze/choroby-odzwierzece-zoonozy_35353.html
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Informator o egzaminie w kwalifikacji RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314207.pdf
- Informator o egzaminie w kwalifikacji Kwalifikacja RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/331402.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie Technik hodowca koni 314203: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314203.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie Rolnik 613003: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/613003.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Alergen	Czynniki bądź substancje, które powodują reakcję uczuleniową. W zależności od drogi, jaką alergen dostaje się do organizmu, można mówić o alergii: wziewnej, pokarmowej, kontaktowej.	https://portal.abczdrowie.pl/o-to-sa-alergeny [dostęp: 31.03.2019]
2	Behavior	Wzorzec zachowania i działania, który występuje u zwierząt na drodze dziedziczenia (np. ucieczka przed niebezpieczeństwem) lub poprzez uczenie się i naśladowictwo (np. uderzanie nogą w drzwi na widok smakołyków).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://konzdrowyjak.com.pl/encyklopedia-zdrowia-koni-behavior [dostęp: 31.03.2019]
3	Choroby odzwierzęce	Choroby roznoszone przez zwierzęta lub przenoszące się na człowieka poprzez kontakt bezpośredni ze zwierzęciem albo poprzez surowce pochodzenia zwierzęcego.	http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/choroby-pasozytnicze/choroby-odzwierzece-zoonozy_35353.html [dostęp: 31.03.2019]
4	Chów	Zapewnienie zwierzętom hodowlanym prawidłowych warunków bytowania i rozwoju, dzięki którym możliwy jest pełny rozwój pożądanых cech. Obejmuje takie czynności jak karmienie i pielęgnacja, związane z utrzymaniem zwierząt od czasu ich nabycia – zwykle młodych osobników - do czasu uzyskania przez nie oczekiwanych cech użytkowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
5	Cykl płciowy klaczy	Okres od pierwszego dnia rui do ostatniego dnia przed wystąpieniem następnej rui.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998.
6	Dobrostan	Stan zdrowia fizycznego i psychicznego osiągniany w warunkach pełnej harmonii organizmu ze środowiskiem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Blendinger W.: Wstęp do psychologii konia. Zrzeszenie Studentów Polskich Zakład Treningowy Koni w Zbrosławicach, Zbrosławice 1984.

7	Dwulatek	Kategoria wiekowa koni, do której przechodzą roczniaki po 1 stycznia roku następnego po roku urodzenia źrebiąt.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
8	Gniotownik	Urządzenie służące do zgniataania ziarna zbóż.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
9	Hodowla	Zespół zabiegów zmierzających do poprawienia cech zwierząt gospodarskich (chowanych w prawidłowy sposób), w zakres których wchodzi ocena wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt gospodarskich, selekcja oraz dobór osobników do kojarzenia i uzyskania ich potomstwa.	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002132/O/D20172132.pdf [dostęp: 31.03.2019]
10	Karuzela dla konia	Urządzenie służące do wymuszania ruchu konia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://molenkoning.com/#!/pl/trening-koni-w-karuzeli [dostęp: 31.03.2019]
11	Klacz źrebna	Klacz zapłodniona, z potwierdzoną ciążą.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998.
12	Koniowiązy	Miejsca specjalnie wyznaczone i odpowiednio przygotowane, w których przywiązuje się konie np. podczas zabiegów pielęgnacyjnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
13	Kojarzenie hodowlane	łączenie samca z samicą w celu uzyskania od nich potomstwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Encyklopedii PWN https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/kojarzenie-zwierzat;3923709.html [dostęp: 31.03.2019]
14	Krycie klaczy	Czynność płciowa pomiędzy ogierem a klaczą skutkująca zapłodnieniem klaczy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
15	Kryta ujeżdżalnia	Duży budynek, specjalnie zbudowany, służący do szkolenia koni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Systemy utrzymania koni http://pzhk.pl/wp-content/uploads/Poradnik-Systemy_utrzymania_koni.pdf [dostęp: 31.03.2019]

16	Kucie koni	Zabieg polegający na przymocowaniu do brzegu podstawowego kopyta - podkowy metalowej lub plastikowej w celu jego zabezpieczenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A.: Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni. PWRiL, Warszawa 2004
17	Lonża	Lina służąca do pracy z koniem o długości 5-8 m.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
18	Lonżowanie	Praca z koniem przy użyciu liny po okręgu, po którym porusza się koń, wykonując różne ćwiczenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
19	Lonżownik	Plac, najczęściej w kształcie koła, odpowiednio ogrodzony służący do pracy z koniem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
20	Metody oceny żrebnosci klaczy	Różne metody diagnostyczne umożliwiające ocenę stanu fizjologicznego – ciąży u klaczy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
21	Metody poskramiania koni	Zabiegi polegające na unieruchomieniu lub obezwładnieniu konia, przydatne zwłaszcza podczas zabiegów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
22	Nałogi i narowy	Powstałe u konia odruchy warunkowe, niepożądane, z punktu widzenia człowieka zachowania koni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Zwoliński J.: Hodowla koni. PWRiL, Warszawa 1981
23	Ocena organoleptyczna jakości pasz	Ocena jakości paszy za pomocą zmysłu wzroku i węchu człowieka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chrzanowski Sz.: Żywnienie koni. Wydawnictwo Wieś Jutra, Warszawa 2014
24	Odsadzanie źrebiąt	Czynność hodowlana polegająca na odłączeniu źrebiąt od matki wieku ok. 6 m-ca życia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991
25	Ośrodek jeździecki	Miejsce, w którym konie wykorzystywane są do jazdy pod siodłem lub w zaprzęgu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991
26	Perystaltyka jelit	Praca jelit powodująca przesuwanie się treści pokarmowej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Chrzanowski Sz.: Żywnienie koni. Wydawnictwo Wieś Jutra, Warszawa 2014

27	Podkuwacz	Osoba zajmująca się zawodowo zabiegami pielęgnacyjnymi kopyt, w szczególności ich kuciem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A.: Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni. PWRiL, Warszawa 2004
28	Pokrój koni	Budowa zewnętrzna koni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991
29	Próba klaczy	Pobudzanie klaczy poprzez obecność ogiera, celem oceny etapu cyklu rujowego i gotowości na przyjęcia ogiera.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
30	Przyjmowanie jeźdźca	Akceptacja jeźdźca przez konia podczas nauki pracy pod siodłem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
31	Rozczyszczanie	Zabieg korekcji kopyt polegający na usunięciu nadmiernie wyrosniętego rogu kopytowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A.: Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni. PWRiL, Warszawa 2004
32	Ruja klaczy	Faza płodności klaczy w cyklu rozrodczym, w trakcie której klacz jest gotowa do zapłodnienia przez ogiera.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
33	Rząd jeździecki	Cały sprzęt używany do pracy z końmi, w tym m.in. siodło.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
34	Sezon kopolacyjny	Okres wykorzystywania ogiera jako rozplodnika.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
35	Stadnina	Ośrodek zajmujący się hodowlą lub reprodukcją koni, który jest wyposażony w stajnie i odpowiednie zaplecze gospodarcze.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991
36	Stado ogierów	Ośrodek zajmujący się utrzymywaniem ogierów w celach rozplodowych, który jest wyposażony w stajnie i odpowiednie zaplecze gospodarcze.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991

INFORMACJA O ZAWODZIE – Hodowca koni 612103

37	Stanówka	Czynność hodowlana, mająca na celu zapłodnienie klaczy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998
38	System utrzymania koni	Sposób utrzymywania koni z uwzględnieniem przetrzymywania zwierząt w budynkach stajennych pod nadzorem człowieka lub w warunkach naturalnych środowiska.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991
39	Środki ochrony indywidualnej	Wszelkie środki noszone lub trzymane przez pracownika w celu ochrony przed jednym lub wieloma zagrożeniami związanymi z występowaniem niebezpiecznych lub szkodliwych czynników w środowisku pracy, w tym również wszelkie akcesoria i dodatki przeznaczone do tego celu.	http://www.ryzykozawodoweonline.pl/srodki-ochrony-indywidualnej-id13.html [dostęp: 31.03.2019]
40	Środki ochrony zbiorowej	Środki przeznaczone do jednoczesnej ochrony grupy ludzi, w tym i pojedynczych osób, przed niebezpiecznymi i szkodliwymi czynnikami występującymi pojedynczo lub łącznie w środowisku pracy, będące rozwiązaniami technicznymi stosowanymi w pomieszczeniach pracy, maszynach i innych urządzeniach.	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20031691650/O/D20031650.pdf [dostęp: 31.03.2019]
41	Użytkowanie rozplodowe	Sposób wykorzystania samicy – klaczy jako matki, a w przypadku ogiera – użytkowanie samca jako reproduktora kryjącego kolejne klacze.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Wierzbowski S., Kosiniak-Kamysz K.: Kierowany rozród koni. Drukrol, Kraków 1998.
42	Zabiegi pielęgnacyjne	Zabiegi polegające na czyszczeniu sierści, włosia i kopyt. Wyróżniamy zabiegi wykonywane codziennie i okresowo.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003.
43	Zabiegi zootechniczne	Zabiegi polegające na identyfikacji i profilaktyce zdrowotnej m.in. odrobaczanie, szczepienie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S.: Chów, hodowla i użytkowanie koni. SGGW, Warszawa 1991.
44	Zajeżdżać młode konie	Wdrażanie młodych koni do pracy pod siodłem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruchniewicz W.: Akademia jeździecka. Chaber PR, Warszawa 2003
45	Zaprężanie	Połączenie konia z pojazdem zaprzęgowym.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Nowicka D.: ABC powożenia. Salon Pegaz, Poznań 2000
46	Zielonka	Trawa rosnąca na pastwisku, która po ścięciu jest zadawana koniom do zjedzenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/Zielonka.html [dostęp: 31.03.2019]

INFORMACJA O ZAWODZIE – Hodowca koni 612103

47	Żrebię	Młody koń, określany tak aż do momentu osiągnięcia 1 roku życia.	https://gallop.pl/koniopedia/z-3/zrebie [dostęp: 31.03.2019]
----	---------------	--	---

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.